

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/96/2019
Identifikačné číslo spisu:	8416200822
Dátum vydania rozhodnutia:	21.11.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8416200822.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Ing. S. E., bývajúcej v T., proti žalovanému Mestu Kežmarok, so sídlom v Kežmarku, Hlavné námestie č. 1, IČO: 00 326 283, o uloženie povinnosti uzavrieť pracovný pomer a o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod sp.zn. 10 Cpr 1/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. novembra 2018 sp.zn. 24 CoPr 2/2018, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 1. decembra 2017 č.k. 10 Cpr 1/2016-240: a/ zaviazal žalované mesto zaplatiť žalobkyni 2 000 € ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, b/ v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, c/ rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalované mesto uskutočňovalo výberové konanie na funkciu vedúceho ekonomického oddelenia, v priebehu ktorého bola žalobkyňa vyhodnotená ako prvá spomedzi uchádzačov o túto funkciu. Následne ale výberová komisia sama zmenila svoje rozhodnutie tak, že nedospela k (žiadnemu) záveru o určení poradia uchádzačov a navrhla primátorovi mesta zopakovať výberové konanie. Aplikujúc ustanovenie § 5 ods. 10 zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme (ďalej len „zákon č. 552/2003 Z.z.“) súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa sa opodstatnene domáha náhrady nemajetkovej ujmy. Sama výberová komisia totiž po vykonaní výberového konania konštatovala, že nebola objektívna pri posudzovaní uchádzačov, čím porušila povinnosť overovať len schopnosti a odborné znalosti uchádzačov (§ 5 ods. 2 veta prvá zákona č. 552/2003 Z.z.) a tiež povinnosť dodržať pri výberovom konaní zásadu rovnakého zaobchádzania (§ 5 ods. 2 druhá veta zákona č. 552/2003 Z.z.). Podľa názoru súdu bola žalobkyňa poškodená v dôsledku nedodržania podmienok pri výberovom konaní zaujatou a neobjektívnou výberovou komisiou žalovaného. Sám jeden z členov komisie sa priznal, že pri hodnotení uchádzačov vychádzal aj z kritérií, zohľadnenie ktorých zákon neumožňuje. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, že žalobkyňa neuviedla žiadne relevantné skutočnosti týkajúce sa tvrdenej nemajetkovej ujmy. Potrebu odôvodnenia nemajetkovej ujmy nemožno totiž - podľa názoru súdu prvej inštancie - chápať tak, že by od žalobkyne bolo potrebné žiadať, aby v predmetnom spore s

ochranou slabšej strany „solistikované právne argumentovala vo vzťahu k tejto ujme“. Pre súd je úplne postačujúce zdôvodnenie vzniku a podstaty nemajetkovej ujmy žalobkyňou už len samotným tvrdením žalobkyne, že sa cíti priebehom výberového konania poškodená. Rovnalo by sa odopretiu spravodlivosti, ak by súd zamietol žalobu v časti požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy len s prihladnutím na tvrdenie žalovaného o tom, že žalobkyňa nedostatočne odôvodnila vznik a podstatu tejto ujmy. K otázke výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd prvej inštancie poukázal na dôvodovú správu k § 5 ods. 10 zákona č. 552/2003 Z.z., v zmysle ktorej táto náhrada nemá plniť funkciu náhrady skutočnej škody, ale skôr satisfakčnú funkciu. Pri rozhodovaní o primeranosti výšky tejto náhrady musí súd nevyhnutne zhodnotiť všetky relevantné skutočnosti na strane uchádzača a tiež zamestnávateľa. Takto postupujúc vzal súd prvej inštancie na zreteľ jednak to, že žalobkyňa neuviedla žiadne také konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali ňou žiadanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, jednak to, že sa z vlastného rozhodnutia neprihlásila do opakovaného výberového konania uskutočneného neskôr pred inou výberovou komisiou. S prihladnutím na to uviedol, že žalobkyni nemohol priznať náhradu nemajetkovej ujmy v ňou požadovanej výške 4 000 €, ale len vo výške 2 000 €. Žalobu v časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy nad túto sumu a tiež uloženia povinnosti uzavrieť pracovný pomer zamietol ako nedôvodnú.

2. Proti výroku, ktorým bolo žalobe vyhovie, podalo žalované mesto odvolanie dôvodiac, že súd prvej inštancie rozhodol nesprávne. Podľa názoru žalovaného dospel súd prvej inštancie správne k záveru, že mu nemožno uložiť povinnosť uzavrieť so žalobkyňou pracovnú zmluvu, žalobe ale nebolo možné vyhovieť ani v časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy. Pokiaľ výberová komisia sama zistila zaujatosť jedného zo svojich členov, išlo o vadu výberového konania a neprichádzalo do úvahy obsadenie súťažného miesta žiadnym kandidátom, teda ani žalobkyňou. V takom prípade nie je daný materiálny dôvod, na základe ktorého mohla žalobkyni vzniknúť nemajetková ujma. Aj preto žalobkyňa nevedela v spore špecifikovať podstatu a výšku nemajetkovej ujmy, ktorá jej bola údajne spôsobená. Súd prvej inštancie neprijateľne extenzívne vyložil ustanovenia § 311 až § 319 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) o ochrane slabšej strany. Samu skutočnosť, že žalobkyňa niečo subjektívne pociťuje ako krivdu, nemožno ešte považovať za dostatočný základ pre priznanie nároku, i keď ide o spor s ochranou slabšej strany. Súd nie je oprávnený konštruovať a domýšľať si, či žalobkyni vznikla nejaká ujma. Pokiaľ by súd skutkový stav riadne posúdil a po prijatí záveru o neopodstatnenosti žaloby žalobkyni nevyhovelo, neodňal by jej tým právo na spravodlivý proces. Z týchto dôvodov žalované mesto žiadalo zamietnuť návrh aj v časti týkajúcej sa nemajetkovej ujmy.

3. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že v danom prípade nebola zabezpečená objektivita výberového konania a jej priebehom a tiež výsledkom bola poškodená. Vzhľadom na to sa opodstatnene domáha primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 13. novembra 2018 sp.zn. 24 CoPr 2/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku potvrdil podľa ustanovenia § 387 CSP ako vecne správny. Odvolací súd posúdil relevantnosť odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, neúplným zistením skutkového stavu a nedostatočným odôvodnením rozhodnutia. Osvojil si pritom náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal (§ 387 ods. 2 CSP). Konštatoval, že odvolanie len opakuje dôvody uvádzané žalovaným už v priebehu konania na súde prvej inštancie a neuvádza žiadne skutočnosti, na ktoré by už nebol reagoval prvoinštančný súd, ktorý dostatočným spôsobom vysvetlil dôvody vedúce k záveru o nároku žalobkyne na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 2 000 €. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom žalovaného, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je protirečivé. Aj podľa odvolacieho súdu v prípade zamietnutia žaloby o uloženie povinnosti uzavrieť pracovný pomer možno priznať náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 5 ods. 10 zákona č. 552/2003 Z.z. Ako nedôvodnú vyhodnotil tiež odvoláciu námietku žalovaného týkajúcu sa extenzívneho výkladu ustanovení § 311 až § 319 CSP. Rovnako nie je podľa neho dôvodná odvolacia námietka, v zmysle ktorej predmetné konanie žalovaného nemohlo spôsobiť žalobkyni žiadnu nemajetkovú ujmu. O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podalo žalované mesto (ďalej aj tiež „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovalo z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. V dovolaní zotrvalo na tom, že postupom výberovej komisie nebola žalobkyňa poškodená, pôvodne bola dokonca zvýhodnená. Keďže nebola diskriminovaná, je - podľa názoru dovolateľa - neprijateľne extenzívny výklad súdov, ktorý sa týkal ustanovení § 307 až 316 CSP o ochrane slabšej strany a bol súčasťou právnych úvah, na ktorých súdy založili svoje rozhodnutia. Skutková a právna argumentácia žalobkyne neoprávňovala súdy aplikovať tieto ustanovenia neprípustne spôsobom, pri ktorom súd prvej inštancie preklenul nedostatok tvrdenia a dokazovania stranou sporu (žalobkyňou) vlastnými konštrukciami a domýšľaním tak, „aby po právnej stránke mohol rozhodnúť pozitívne“. Rozsudok odvolacieho súdu nemá náležitosti v zmysle § 220 ods. 2 CSP a § 387 ods. 1 a 3 CSP a je nepreskúmateľný, čo zakladá prípustnosť ním podaného dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP. Žalovaný totiž už v odvolaní namietal, že žalobkyňa počas celého konania ani len netvrdila skutkové okolnosti nasvedčujúce o existencii dôvodov pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 5 ods. 10 zákona č. 552/2003 Z.z. Tie „musel za ňu vykonštruovať len okresný súd“ argumentáciou, že „samotná žaloba, všetky vyjadrenia a prednesy žalobkyne sú odôvodnením nemajetkovej ujmy, že sa táto cíti poškodená“. Uvedená argumentácia súdu prvej inštancie je ale podľa žalovaného tautológia. Sama žaloba nie je dôkazom a v nej obsiahnuté tvrdenia musí žalobca vždy preukázať, nie však žalobou, ale dôkazmi. Odvolací súd sa touto odvolacou argumentáciou žalovaného náležite nevysporiadal a dostatočne neodôvodnil, prečo je napriek tomu rozsudok súdu prvej inštancie vecne správny. V závere dovolania žalované mesto uviedlo, že jeho dovolanie je prípustné tiež podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, lebo mu nie je známe žiadne rozhodnutie odvolacieho súdu, „ktoré by riešilo danú problematiku a ani konajúce súdy neznačili žiadne rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, ktoré by vyriešili právne otázky týkajúce sa prejednávanej veci“. Z týchto dôvodov navrhlo dovolaním napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu poprela opodstatnenosť argumentácie žalovaného o nepreskúmateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku a v presvedčení, že v obdobnom konaní nie je povinnosťou žalobcu preukazovať nemajetkovú ujmu (jej výšku) navrhla dovolanie zamietnuť ako nedôvodné.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu treba zrušiť.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP (poznámka odvolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky; podobne, pokiaľ sa v ďalšom texte uvádza v zátvorke „ÚS“, ide o odkaz na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky).

I.

9. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ CSP. Podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej

vade zmätočnosti.

11. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP dopadá na tie „procesné“ nesprávnosti (chyby konania), ktoré strane znemožňujú realizáciu jej „procesných“ oprávnení a zasahujú do práva na spravodlivý proces.

12. Procesným postupom v zmysle § 420 písm. f/ CSP sa v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu (1 Cdo 166/2018, 2 Cdo 19/2019, 3 Cdo 150/2018, 4 Cdo 27/2018, 5 Cdo 21/2018, 7 Cdo 27/2019, 8 Cdo 181/2018), teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie, vykonával dokazovanie, zohľadňoval procesné oprávnenia strán sporu, dbal o ich rovné postavenie a vytváral im procesnú možnosť na realizáciu ich procesných oprávnení v súlade so zákonom). Pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu; je ním len samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 35/2018, 8 Cdo 56/2017, 1 VCdo 2/2017).

13. O nesprávny procesný postup, ktorý je relevantný podľa § 420 písm. f/ CSP, ide v prípade takého vedenia sporu, pri ktorom konajúci súd nerešpektuje procesné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich civilné sporové (mimosporové) konanie, v dôsledku ktorého je strane zmarená možnosť jej aktívnej účasti na konaní a prekazená realizácia jej patriacich procesných práv (až) v takej miere (intenzite), že tým dochádza k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (porovnaj napríklad R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, 8 Cdo 85/2018).

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Dovolateľ vytýka súdom oboch inštancií nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie. Najvyšší súd preto pripomína, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nepovažuje rozhodovacia prax dovolacieho súdu za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Ústavný súd Slovenskej republiky, nedospel k záveru o ústavnej neudržateľnosti tohto právneho názoru (II. ÚS 465/2017).

16. Obsahom dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) je námietka, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Vzhľadom na túto námietku žalovaného treba uviesť, že najvyšší súd zotrváva na názore, podľa ktorého sa realizácia procesných oprávnení strany neznemožňuje nesprávnym právnym posúdením veci (viď R 54/2012, R 24/2017 a tiež 1 Cdo 71/2018, 2 Cdo 49/2018, 3 Cdo 37/2018, 4 Cdo 1/2018, 5 Cdo 191/2018, 7 Cdo 79/2018, 8 Cdo 76/2018).

II.

17. Dovolateľ v dovolaní namieta, že procesný postup súdov oboch inštancií má znaky vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP v dôsledku toho, že súdy rozhodli bez náležitej reakcie na jeho odvolacie námietky do tej miery, že ich rozhodnutia sú nepreskúmateľné. V zmysle stanoviska R 2/2016 nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné

vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku. Treba zdôrazniť, že i keď CSP v súvislosti s úpravou dovolania a dovolacieho konania nepozná pojem „iná vada“ tak, ako ho uvádzali ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, je nepochybné, že k procesným vadám odlišným od väd zmätočnosti (k vadám označovaným predchádzajúcou právnou úpravou ako „iná vada“) môže v praxi všeobecných súdov dochádzať (a dochádza aj v súčasnosti). Toto stanovisko je preto v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považované za naďalej aktuálne (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017). Ústavný súd Slovenskej republiky považuje toto stanovisko za súladné s právnou úpravou obsiahnutou v CSP (I. ÚS 61/2019).

18. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu došlo v danom prípade k procesnej vade, na ktorú sa vzťahuje druhá veta predmetného stanoviska.

19. Individuálny pracovnoprávny spor na účely tohto zákona je spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom vyplývajúci z pracovnoprávnych a iných obdobných pracovných vzťahov (§ 316 ods. 1 CSP).

20. Súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré zamestnanec nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz; na tento účel je zamestnávateľ povinný poskytnúť súčinnosť, ak to možno od neho spravodlivo žiadať (§ 319 CSP). Zamestnanec môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužijú (§ 320 CSP).

21. Na konanie podľa tohto dieľu sa primerane použijú všeobecné ustanovenia o konaní, ak nie je ustanovené inak (§ 323 CSP).

22. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 považuje individuálne pracovnoprávne spory za spory s ochranou slabšej strany. V porovnaní so všeobecnými ustanoveniami civilného sporového konania obsahuje táto úprava niektoré odlišnosti, napríklad pokiaľ ide o zastúpenie zamestnanca (§ 317 CSP), poučovaciu povinnosť súdu (§ 318 CSP), dokazovanie (§ 319 CSP), koncentráciu konania (§ 320 CSP), možnosť vydať rozsudok pre zmeškanie (§ 321 CSP), pojednávanie (§ 322 CSP). Vychádza z toho, že niektoré princípy (kontradiktórnosti konania, arbitrárneho poriadku a dispozičný princíp) sa v civilnom sporovom konaní neuplatňujú, resp. nemôžu uplatňovať bezvýnimčne, lebo nie vždy zohľadňujú osobitosti niektorých strán. Odôvodnenie tohto postulátu spočíva v objektívnej nerovnosti zamestnanca a zamestnávateľa, ktorú musí súd v súlade s právnou úpravou kompenzovať uplatnením osobitných procesných postupov divergentných od všeobecných procesných inštitútov sporového konania. Inak by totiž nebol naplnený účel sporového konania, ktorým je spravodlivá a rýchla ochrana porušených alebo ohrozených subjektívnych práv.

23. Podľa § 319 CSP môže súd vykonať aj tie dôkazy, ktoré zamestnanec nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, a je povinný obstaráť alebo zabezpečiť taký dôkaz. Účelom tohto ustanovenia je vyvážiť faktické slabšie postavenie zamestnanca v spore so zamestnávateľom. Vychádzajúc z tohto zámeru právnej úpravy nemôže byť na ťarchu zamestnanca, ak v žalobe neoznačí, prípadne len označí (ale nepripojí) všetky dôkazy na podporu svojich tvrdení. Súd sa preto v individuálnom pracovnoprávnom spore nemôže spoliehať v plnej miere iba na splnenie dokaznej povinnosti strán sporu. Ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, môže prevziať dokaznú iniciatívu a vykonať aj zamestnancom nenavrhnutý dôkaz.

24. Skutočnosť, že súd môže v individuálnom pracovnoprávnom spore vykonať aj taký dôkaz, ktorý zamestnanec nenavrhoval (§ 319 CSP), ale neznamená, že zamestnanec nemá (na rozdiel od konania, kde nejde o spor so slabšou stranou) v takomto spore povinnosť tvrdiť skutkové okolnosti, z ktorých vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Aj v individuálnom pracovnoprávnom spore je žalujúci zamestnanec

povinný opísať skutkové okolnosti dôležité pre rozhodnutie a na svoje tvrdenia označiť dôkazy (čl. 8 CSP, § 132 v spojení s § 323 CSP).

25. Spor, v ktorom sa domáha svojich práv uchádzač uvedený v § 5 ods. 10 zákona č. 552/2003 Z.z., je individuálny pracovnoprávny spor vyplývajúci z „iných obdobných pracovných vzťahov“ (§ 316 ods. 1 CSP). Ide teda o spor s ochranou slabšej strany. Aktívne vecne legitimovaný je v takom spore uchádzač, ktorý „sa cíti poškodený“ v dôsledku nedodržania podmienok pri výberovom konaní. Pasívne vecne legitimovaný je zamestnávateľ uskutočňujúci výberové konanie. To, do akej miery sa uchádzač uvedený v § 5 ods. 10 zákona č. 552/2003 Z.z. opodstatnene domáha v civilnom sporovom konaní svojich práv tvrdiac, že sa „cíti poškodený“ v dôsledku nedodržania podmienok pri výberovom konaní, závisí jednak od splnenia jeho povinnosti tvrdiť rozhodujúce skutkové okolnosti, jednak od preukázania týchto okolností v procese dokazovania, a to či už na podklade zamestnancom navrhnutých a súdom vykonaných, alebo súdom (nad rámec návrhov zamestnanca) obstaraných a vykonaných dôkazov.

26. V zmysle vyššie uvedeného nevyhnutným predpokladom úspechu žaloby uchádzača uvedeného v ustanovení § 5 ods. 10 zákona č. 552/2003 Z.z. je predovšetkým to, či a ako súdu opíše rozhodujúce skutkové okolnosti, na podklade ktorých tvrdí, že výberová komisia nedodržala podmienky pri výberovom konaní (napríklad v dôsledku chýb pri overovaní jeho schopností a odborných znalostí, prípadne jeho diskrimináciou nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania). V nadväznosti na to, čoho sa petitom žaloby domáha, závisí úspech žaloby uchádzača tiež od toho, či a ako súdu opíše skutkové okolnosti, z ktorých vyvodzuje napríklad povinnosť zamestnávateľa uzavrieť s ním pracovný pomer (vtedy musí tvrdiť, že poradie uchádzačov vo výberovom konaní zaväzovalo zamestnávateľa pri obsadení funkcie), alebo povinnosť zamestnávateľa nahradiť uchádzačovi nemajetkovú ujmu v peniazoch [v takom prípade musí tvrdiť, že postup výberovej komisie bol nesprávny a spôsobil mu (konkrétne označenú, uchádzačom náležite opísanú) nemajetkovú ujmu].

27. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody. Aj v takom prípade je však v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá CSP povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Podobne judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá ale na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

28. V danom prípade dovolateľ už v odvolaní, ktorým napadol rozsudok súdu prvej inštancie, namietal, že v prípade žalobkyne absentuje „akékoľvek aj laické tvrdenie o tom, že žalobkyni výberové konanie spôsobilo nemajetkovú ujmu“, Zároveň namietal, že „súd z prejavov žalobkyne len konštruoval a neprípustne vydedukoval, že nemajetková ujma jej po právnej stránke vznikla“ a že jej teda patrí žalobou požadovaná náhrada. V odvolaní tiež zreteľne vysvetľoval, v čom považuje za nesprávny (extenzívny) výklad ustanovení § 311 až § 319 CSP. Z pohľadu dovolacieho súdu predstavovala táto odvolacia argumentácia žalovaného „podstatné tvrdenie uvedené v odvolaní“ (§ 387 ods. 3 veta druhá CSP), na ktoré mal odvolací súd dať v odôvodnení rozsudku „špecifickú odpoveď“, túto odpoveď nedal a v podstate sa uspokojil len so všeobecným konštatovaním správnosti skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie, s ktorými sa bez náležitého vysvetlenia stotožnil.

29. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovaného je nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f/ CSP), ale tiež dôvodné (§ 431 CSP), lebo je v ňom opodstatnene namietnuté, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

30. Vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku dovolací súd nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie žalovaného týkajúcej sa nesprávnosti právneho posúdenia veci odvolacím

súdom. Postupoval v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné zaoberať sa právnymi závermi vyjadrenými v napadnutom rozhodnutí (1 Cdo 166/2017, 2 Cdo 88/2017, 3 Cdo 146/2018, 4 Cdo 191/2018, 5 Cdo 29/2016, 8 Cdo 70/2017).

31. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

32. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

33. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.